

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ОСВІТИ І НАУКИ»

ГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови**

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української та іноземної лінгвістики

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Факультет іноземної філології

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

Матеріали V Міжнародної
науково-практичної конференції

Рівне
2020

ББК 81.0

С91

УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романо-германських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДІСЕ;

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет)

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 16 – 18 березня 2020 року, Рівне. – 329, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 27.02.2020 р.).

До збірника увійшли матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Бойко В., Воробйова І. А.	7
Вербалізація концепту «home» у романі Дж.Роулінг «Harry Potter and the Philosopher’s Stone»	
Лавринюк І. М.	13
Міжкультурна комунікація та врахування когнітивних особливостей	
Левчук П., Рошко Р.	18
Багатомовні корпуси слов’янських та балтійських мов Clarin-PL	
Потанчук С. С.	27
Критерії вибору слів-концептів у сучасному мовознавстві	
Примачок Л. Л.	30
Змістові характеристики суб’єктності фахівця з фізичної реабілітації	

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Бєлова С. А.	34
Оптимізація освітнього простору як важливий чинник виховання і розвитку дитини у практиці бременських шкіл 20-х рр. ХХ ст.	
Вовчук Н.І.	44
Застаріла лексика в історичному романі В.Пікуля «Фаворит»	
Д’яченко Д., Воробйова І. А.	49
Лексико-стилістичні засоби вираження іронії у серіалі Марка Геттіса та Стівена Моффата «Шерлок»	
Зубілевич М. І., Фінчук Г.В.	57
Gender identification of the news text	
Калініченко М. М.	62
Літературна критика Едгара Аллана По в дискурсі популярної літератури США 1800-х років	
Колесник С., Воробйова Л. М.	72
Художній світ роману Айн Ренд «Джерело»	
Михальчук Н.О., Чала Ю.М.	79
The Term “Absurd” and Commedia Dell’arte Manifesto	
Михальчук Н.О., Яцюрик А. О.	94
Психолінгвістичні механізми квазівзаємодії з творами мистецтва	

Поліщук Д., Воробйова І. А.	109
Особливості існування термінології архітектури в художньому тексті (на прикладі оповідань А.К.Дойля про Шерлока Холмса)	
Попович Р. Г., Тимощук І. О.	114
Вторинна номінація в термінології: функціональний аспект	
Самборська І.М.	118
Психолінгвистические методики в изучении восприятия значения языкового знака	
Титечко О., Воробйова І. А.	124
Скорочення у сучасній англійській мові, їхні класифікації та особливості існування у сучасному мовленні	
Юхимець Д., Воробйова І. А.	128
До питання про особливості психологічної термінології	

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Антончук І. Є., Кіндрат Н. П.	132
Використання інтерактивних технологій з метою розвитку критичного мислення здобувачів освіти на уроках англійської мови	
Афанас'єва Л. В., Смирнова М. Л.	142
The Features of a Professionally – Oriented Teaching English Language to Technical Specialties Students of Higher Educational Establishments	
Білоус Т. М.	152
Development of Intercultural Communicative Competence in the University English Language Classroom	
Бойко Н. Г., Конопльова Ю. О.	154
Автентичний контекст навчання як запорука активного залучення старшокласників до навчального процесу	
Бородчук Л. С.	159
Професійна майстерність вчителя англійської мови як важлива складова розвитку сучасної школи	
Войтенко І. Г.	163
Використання відеоматеріалів на заняттях з англійської мови у дошкільному закладі	
Голуб Т. Й.	166
Використання нових інформаційних технологій в процесі навчання	

Івашкевич Е. З., Набочук О. Ю.	171
Розвиток здібностей соціального інтелекту вчителів сучасної середньої загальноосвітньої школи	
Лаворик Т. А.	185
Погляд на громадянську освіту очима сучасного вчителя іноземних мов	
Лукашук О. П.	189
Інноваційні технології як засіб для розвитку пізнавальних інтересів учнів	
Лящук Г. П.	193
Ігрові моменти на уроках англійської мови	
Мосіна Ю. С.	196
What infographics is and how it can help while learning	
Мороз М. С.	200
Rôle de l'enseignant. Les pédagogies actives et les pédagogies de la transmission dans enseignement/apprentissage du français	
Мороз Н. М.	205
Емоційний компонент процесу навчання іноземної мови	
Музичук Д.	209
Характеристики вчителя фасилітатора	
Погуляєва М. С.	216
Атестація педагогічних працівників як складова їх професійної компетентності	
Сембай Н. Б.	219
Introduction of information and communication technologies and Internet resources into the educational process as one of the means of developing the creative potential of the individual in terms of competency education	
Смирнова М. Л., Афанас'єва Л. В.	227
Die Bildung der interkulturellen Kompetenz im Fremdsprachenunterricht	
Філіпчук О. Г.	239
Розвиток творчої особистості засобами англійської мови в умовах трансформації української освіти	
Шевчук О. Ю.	248
Формувальне та підсумкове оцінювання учнів 2-х класів НУШ на уроках англійської мови (з досвіду роботи)	

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Афанас'єва Л. В., Смирнова М. Л.	253
Die Persönlichkeitsbildung des zukünftigen Fachmannes mittels einer Fremdsprache	

<i>Івашкевич Е.Е., Антюхова Н. І.</i>	265
Психологічні механізми перекладацької діяльності	
<i>Ковальчук О.М.</i>	286
Принципи підготовки здобувачів вищої освіти до інноваційної професійної діяльності	
<i>Ковалюк В. В.</i>	294
Оптимізація підготовки студентів ВНЗ до ведення наукової дискусії іноземною мовою	
<i>Ніколайчук Г.І., Ногачевська І.О.</i>	297
Формування міжкультурної комунікативної компетентності студентів у процесі професійної підготовки	
<i>Пархоменко О. Т.</i>	301
Використання Інтернет-технологій при вивченні англійської мови у вищому технічному закладі освіти	
<i>Семенюк Я. О.</i>	305
Мобільний телефон як навчальний засіб на заняттях з іноземних мов	
<i>Хупавцева Н. О.</i>	308
Psycho-Linguistic Characteristics of Facilitative Interaction	
<i>Шевчук А. В.</i>	323
Лексикографічна компетенція як невід’ємний складник професійної компетентності	
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	326

*Дарина Юхимець,
І.А.Воробйова
(м.Рівне)*

ДО ПИТАННЯ ПРО ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Сьогодні в світі термінологія відіграє неабияку роль у спілкуванні людей, адже вона є джерелом отримання інформації, інструментом освоєння спеціальності і певною рушійною силою науково-технічного прогресу.

Незважаючи на систематичну і цілеспрямовану роботу в галузі дослідження термінологічних систем, окремі термінології досі недостатньо вивчені спеціалістами у галузі лексикології. Зокрема, це стосується психологічної та психіатричної термінології, які відносяться до числа найбільш великих і складних терміносистем і являють собою об'ємні макротерміносистеми, що складаються з безлічі окремих галузевих мікротерміносистем.

Актуальність проблематики роботи зумовлена тим, що у контексті появи величезної кількості науково-популярних видань з психології адекватність та відповідність вживання термінів мотивації потребує аналізу і тлумачення. Мета наукової роботи полягає у аналізі англomовної термінологічної лексики у галузі психології.

Термін як особливий пласт лексики володіє здатністю до регулювання та впорядкування. Термінологічна лексика є невід'ємною частиною наукових знань і, відтак, будь-якої галузі науки [6, 31]. Вона тісно пов'язана із науковою та професійною діяльністю особистості. Терміни будь-якої галузі науки, що є одним із ключових елементів науки й техніки, за чією допомогою формуються наукові теорії, закони, догми, принципи та постулати.

Вивченням теоретичних питань термінології займались як іноземні, так і українські науковці, а саме Б.М.Головін, Р.Ю.Кобрин, А.В.Лемов, І.К.Білодід, Т.Р.Кияк, Т.І.Панько, І.М.Кочан у своїх працях розвивали погляди щодо природи терміну, його основних ознак та відмінностей терміну від

загальноживаних слів. Праці українських учених Л.О.Симоненко, М.П.Годованої, Л.І.Іващенко, Г.В.Чорновол, Л.В.Туровської присвячені теоретичним питанням термінології, дослідженню окремих галузевих систем. Особливості деривації термінів проаналізовано в дослідженнях К.Г.Городенської, Ф.О.Нікітіної, Л.О.Симоненко, А.С.Д'якова, Н.Ф.Клименко, Є.А.Карпіловської, Л.П.Кислюк та інших.

Відповідно до проблематики нашої роботи, ми будемо спиратись на дефініцію терміну, запропоновану Л.Л.Нелюбіним [7] і С.В.Гриньов-Гриневичем [2]. Згідно їхніх розвідок, термін – це, по-перше, «слово або словосполучення спеціальної (наукової, технічної, військової тощо) мови, створюване (прийняте, запозичене тощо) для точного вираження спеціальних понять і позначення спеціальних предметів», по-друге, «слово, що не допускає модуляції», по-третє, «слово або словосполучення, що є точним позначенням певного поняття в галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя» і, нарешті, «слово, наділене здатністю позначати наукове поняття, що становить разом з іншими поняттями даної галузі науки або техніки одну семантичну систему. У тексті, який призначений для перекладу, термін завжди вимагає окремого рішення щодо перекладу, тобто виступає як одиниця перекладу».

За словами С.Д.Максименка, «психологія – це наука і система знань про закономірності, механізми, психічні факти і явища в житті людини». Психологія – одна з наук про людину. Предметом її вивчення є найскладніша сфера життєдіяльності людини – психіка. Складність психіки, як явища, зумовлена тим, що вона є вищим продуктом біологічного та суспільного розвитку живих істот. Складним є і функціональний бік психіки. Вона – засіб орієнтування організму в навколишньому світі й регулятором поведінки в динамічних умовах середовища [3].

Різниця практичної і популярної психології полягає у тому, що перша з них орієнтована на запити практичного плану, тоді як автори популярної психології не ставлять таких обмежень. Відтак, нефахівці в галузі психології

обирають жанр популярної психології, тому що такі книги написані доступно і цікаво.

На сьогодні, на жаль, немає достатньо вагомих досліджень лексико-стилістичних особливостей науково-популярних текстів, хоча книг цього жанру публікується немало. Дослідниця О.В.Шелестюк вважає, що «основна мета текстів популярної психології носить двоїстий характер: з одного боку, допомогти реципієнтам впоратися з тими чи іншими життєвими ситуаціями, з іншого – трансформувати деякі аспекти їхніх особистостей для досягнення поставлених цілей. Автори текстів популярної психології можуть ставити перед собою такі конкретні завдання, що сприяють досягненню зазначеної мети: 1) інформувати читачів, озброювати їх системою психологічних знань і спеціальної техніки (умінь), 2) надавати на читачів певне переконує і вселяє вплив за допомогою специфічних когнітивних операцій: «розширення свідомості» – зміна перспективи, ракурсу бачення подій, зміна емоційно-оцінних конотацій об'єктів, руйнування стереотипів, конструювання «нової реальності» і т. д. [8].

Стан сучасної психології як самостійної науки характеризується не лише її стрімким розвитком та інтересом спеціалістів, а й активною взаємодією з різними областями діяльності. Більш того, інтеграція з такими науками, як філософія, соціологія, медицина та ін. сприяє формуванню і збагаченню універсальної психологічної термінології, а переважна більшість лексики в сучасних психологічних словниках припадає на суміжні з психологією області.

Існують численні підходи до класифікації термінології. Стисло розглянемо деякі з них. Б.Б.Комаровський розробив класифікацію педагогічної термінології за науковою цінністю та ступенем зрілості: - стабільні терміни (загальноновизнані на певному етапі розвитку педагогіки: *education, learning, methodology, lesson*), - умовні терміни (позначають педагогічні поняття, що не отримали широко визнання й не відрізняються високою точністю: *educational system, round table*); за видами взаємозв'язку між термінами: - корелятивні терміни (позначають співвідносні поняття: парні (*analysis – аналіз, synthesis –*

синтез), порівняльні (*short-term and long-term memory* – короткочасна та довготривала пам'ять), взаємозумовлені (*heredity and surroundings* – спадковість та середовище), - синонімічні терміни (близькі за внутрішньою, але різні за зовнішньою формою: *schoolboy / pupil / student*), - антонімічні терміни (мають протилежне значення: *liberal and conservative style of management*), - полісемічні терміни (багатозначні: *plan* – 1) *school plan*; 2) *scheme*). Окрім того, науковець описав історико-педагогічний та семантичний принципи класифікації педагогічних понять [4].

Залежно від ступеня спеціалізації значення Л.П.Білозерська поділяє терміни на три групи: - загальнонаукові терміни (вживаються практично у всіх галузевих термінологіях: *система, тенденції, закон*), - міжгалузеві терміни (використовуються в кількох споріднених або віддалених галузях, напр., економічна наука має термінологію, спільну з іншими соціальними, природничими науками: *амортизація, приватна власність*), - вузькогалузеві терміни (характерні лише для певної галузі: *лімінг, чип*) [1, 22-23].

Т.Л.Канделаки поділяє терміни на такі, що позначають: предмети, процеси, стани, режими, властивості, величини, одиниці вимірювання, науки та галузі, професії, заняття [5, 66].

Отже, термінологія у галузі психології може бути класифікована за різними принципами, напр., за особливостями синтаксичної структури (прості, похідні, складні та словосполучення), за структурними типами (одно-, дво-, три- та багато компонентні терміни), за функціональною ознакою (вузькоспеціальні терміни (професіоналізми, жаргонізми, сленг) та загальноновживані терміни (загальнонаукові, терміни суміжних галузей знань, терміни психологічної терміносистеми базового рівня), за тематичними групами, тощо.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Білозерська Л.П., Возненко Н.В., Радецька С.В. Термінологія та переклад: навч. посіб. – Вінниця : Нова кн., 2010. 232 с.

2. Гринев-Гриневиц В. Введение в терминоведение. Москва : Москов. Лицей, 1993. 309 с.
3. Загальна психологія / за ред. С.Д.Максименка. Київ, 1998. URL: http://maksymenko-psychology.org.ua/sites/default/files/praci/Tvory/Book_-_Zagalna_psyhologiya_1999.htm.
4. Китикарь О.В. Научные подходы к классификации понятий в педагогической науке. *Проблемы современного педагогического образования*. Ялта. 2017. № 55-4. С. 244-251. URL: https://elibrary.ru/download/elibrary_29245744_58034646.pdf.
5. Лукіяничук Ю.О. Способи класифікації військових термінів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 2017. Вип. 66. С.65-67.
6. Михалкин Н.В. Генезис, философия и методология науки: учебное пособие. Москва : Изд-во МГОУ, 2007. 363 с.
7. Нелюбин Л.Л. Толковый переводоведческий словарь. – Москва : Флинта : Наука, 2011. 320 с.
8. Шелестюк Е.В. Стилистические и жанровые особенности текстов популярной психологии. *Вестник ЧелГУ*. 2008. №12. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/stilisticheskie-i-zhanrovye-osobennosti-tekstov-populyarnoy-psihologii>.

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

*І. Є. Антончук,
Н. П. Кіндрат
(м. Рівне)*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З МЕТОЮ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Запровадження концепції «Нова українська школа» є фактором реалізації нового підходу до сучасної школи. Процес навчання – це процес розвитку